

**Az Országos Környezetvédelmi Tanács véleménye
a kiemelt környezetvédelmi szabályszegést elkövetők nyilvántartásának tartalmával és
vezetésével kapcsolatos részletes szabályokról**

Az Országos Környezetvédelmi Tanács (a továbbiakban: Tanács) a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 44. § (2) bekezdés a) pontja alapján a hivatkozott jogszabály tervezetével kapcsolatban az alábbi véleményt adja:

1. A Tanács elvi érveléssel felhívja a figyelmet arra, hogy a Kvt. 43. § (1) bekezdésében szereplő vizsgálati elemzés elkészítése segíthetné a szabályozási célok elérését szolgáló komplex megközelítést. Az előterjesztéshez használt hatásvizsgálati lap tartalma, illetőleg a jogszabály tervezetének indokolása és tartalmi összefoglalója nem éri el azt a mélységű elemzést, ami az új – egyébként a tájékoztatás, a nyilvánosság szempontjából pozitív – jogintézménynek a környezetvédelmi jog normarendszerébe épülését minden részében tartalmazza. A hatásvizsgálati lap még részletesebb kitöltés esetén sem tudja pótolni a vizsgálati elemzést.
2. Az 1. pontban leírtakon túlmenően emlékeztetünk arra, hogy a Kvt. 44. § (2) bekezdése a Tanács véleményalkotására – főszabályként – 30 napos véleményezési határidőt biztosít, amelynek alapvető oka, hogy egy nagy létszámú testület sokoldalú és megalapozott véleménynyilvánítása az átlagosnál hosszabb időt igényel. A rövid véleményezési határidő nem teszi lehetővé a szükséges mértékű vizsgálatot, ami a majdani norma hatályosulása szempontjából kedvezőtlen és prognosztizálhatóan módosításokat fog indukálni.
3. A rendelet tervezet szerinti nyilvántartásnak és a nyilvánosságának a céljai között „*a kiemelt környezetvédelmi szabályszegést elkövetők ellenőrizhetőségének biztosítása és a további jogsértő tevékenységtől történő visszatartás*” mellett a nyilvánosság tájékoztatását (Kvt. 12. §), illetve a generális prevenciót is érdemes lenne nevesíteni.
4. A Tanács megfontolásra javasolja, hogy a rendelet tervezet 1. § (1) bekezdésében meghatározott összeghatár számítása során az adminisztratív jellegű szabályszegések miatt kiszabott bírságokat ne vegyék figyelembe. A kiemelt környezetvédelmi szabályszegés körébe a környezet állapotára, állagára jelentős hatást gyakorló szabályszegéseket és azok elkövetőit (környezetszennyezést, környezetkárosítást, környezet veszélyeztetést megvalósítók) kellene besorolni. A kizárólag csupán a környezetvédelmi bírság összegére épülő feltétel meghatározása nem feltétlenül a környezet számára leginkább negatív hatással bíró tevékenységeket foglalja magában. Ha csupán a bírság összegét vesszük figyelembe, akkor előállhat az a paradox helyzet is, hogy a környezet szennyezést megvalósító nem kerül bele a kiemelt környezetvédelmi szabályszegést megvalósítók körébe, viszont egy környezeti hatással nem járó, adminisztratív vétséget elkövető igen (pl. hibás vagy késedelmes adatközlés esetében). A bírság összege nem feltétlenül mutatja a környezetminőség szempontjából leginkább kedvezőtlen szabályszegéseket. A

Tanács nem vitatja, hogy az adminisztratív jellegű szabályszegések jogi szempontból károsak, de a környezet állapota szempontjából – többnyire – csak közvetett jelentőséggel bírhatnak. Ennek a javaslatunknak különösen azért lehet jelentősége, mert a bírságtételek – külön jogszabály szerint - javasolt emelésével a rendelet tervezet 1. § (1) bekezdésében meghatározott – értelmezésünk szerint kumulált (tehát többféle környezetvédelmi bírság összegeként is értelmezendő) – értékhatár kisebb súlyú adminisztratív szabályszegések elkövetésével is elérhető.

5. A Tanács a rendelet tervezet 2. §-a szerinti szabályok átgondolását javasolja. A normaszövegből nem egyértelmű, hogy a külön jogszabály szerinti Közigazgatási Szankciók Nyilvántartásának¹ és e rendelet szerinti, a kiemelt környezetvédelmi szabályszegést elkövetők nyilvántartásának mi a kapcsolata. Ehhez kapcsolódik az a kérdés, hogy ha a kiemelt környezetvédelmi szabályszegés 1. § (1) bekezdése szerinti összeghatárát nem egyetlen döntés tartalmazza, a 2. § (1) bekezdése miként alkalmazandó. Ha ugyanis az összeghatár elérése kapcsán a különböző területi környezetvédelmi hatóságok döntésének az összegeként (kumuláltan) éri el a szabályszegő a rendelet szerinti értékhatárt, akkor kérdéses, hogy az utóbb döntést hozó hatóság honnan tudja, hogy az ő döntésével a jogalany elérte a rendelet szerinti speciális nyilvántartásba bejegyzési határt. A szövegezésből akár az is levezethető, hogy a 10, vagy 50 milliós határt egyetlen döntéssel kell elérni („*1. § (1) bekezdés szerint bírságösszeg elérésével megvalósuló kiemelt környezetvédelmi szabályszegés tényét a környezetvédelmi hatóság a közigazgatási szankciót megállapító döntésével*”). Ez viszont a Kvt. 4. § 42. pontja szerinti fogalommal feltehetően nincs teljesen összhangban, hiszen azon rendelkezés az egy költségvetési éven belüli jogkövetkezmények összesámítását írja elő.
6. A Tanács javasolja annak vizsgálatát, hogy a kiemelt környezetvédelmi szabályszegést milyen határozat vonatkozásában lehet alkalmazni. Ha már a véglegessé vált határozat is megalapozza a speciális nyilvántartásba vételt és a rendelet szerinti adatok nyilvánosságra hozatalát az egy esetben eredményezhet nem szándékolt hatást. A közigazgatási döntés véglegessé válása – eltérő rendelkezés hiányában – a döntés kézbesítésével beáll. Ha viszont a véglegessé vált közigazgatási döntés bírósági felülvizsgálatát kezdeményezik és a bíróság a döntést megsemmisíti, akkor a bírósági döntés előtt nyilvánosságra hozott adatok a határozat alanyára sérelmesek lehetnek (pl. goodwill sérülése). Célszerű megoldás lehet, hogy a bírósági felülvizsgálatra nyitva álló határidő eredménytelen eltelte után jelenne meg a speciális nyilvántartásban, illetőleg ezt követően kerülne nyilvánosságra a vitathatatlanul szenzitív adat. Ezzel összefüggésben jelzi a Tanács, hogy az adatkezelésre vonatkozó – akár utaló - szabályok megjelenítése is szükséges lehet.

Összegezve: a Tanács a szabályozási céllal alapvetően egyetért, de szükségesnek tartja a tervezet kiegészítését.

Budapest, 2025. március 7.

¹ a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény 3. §